

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 498/2023-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Dudítša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s. r. o., Kmeťova 26, Košice, IČO 47 237 406, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Lukáš Labaš, proti uzneseniu Mestského súdu Košice č. k. 11 C 15/2004 z 18. apríla 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. júna 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Mestského súdu Košice (ďalej len „mestský súd“) č. k. 11 C 15/2004 z 18. apríla 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a priznal jej náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a vyžiadaného súdneho spisu vyplýva, že v konaní o zaplatenie sumy 204,10 eur s príslušenstvom vedenom pôvodne Okresným súdom Košice I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 11 C 15/2004 bol po právoplatnom skončení konania vo veci samej uznesením zo 17. marca 2017 (právoplatným 27. apríla 2017) priznaný žalovanému proti pôvodnému žalobcovi (právneho predchodcovi sťažovateľky) nárok na náhradu trov konania a trov odvolacieho konania vo výške 100 %. Okresný súd následne uznesením vydaným vyššou súdnou úradníčkou 19. apríla 2018 zaviazal pôvodného žalobcu (právneho predchodcu sťažovateľky) povinnosťou nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 182,72 eur a trovy odvolacieho konania vo výške 33,28 eur. Dňa 23. apríla 2018 doručoval okresný súd predmetné uznesenie stranám sporu, pričom

žalovanému (právnemu zástupcovi) bolo doručené 26. apríla 2018 a zásielka adresovaná pôvodnému žalobcovi sa ako neprevzatá v odbernej lehote vrátila 17. mája 2018 okresnému súdu. Následne bolo lustráciou zistené, že pôvodný žalobca 20. mája 2018 zomrel.

3. Okresný súd napadnutým uznesením z 18. apríla 2023 rozhodol, že v označenom konaní pokračuje so sťažovateľkou ako dedičkou pôvodného žalobcu. V rámci odôvodnenia napadnutého uznesenia konštatoval, že dedičské konanie po pôvodnom žalobcovi vedené okresným súdom pod sp. zn. 23 D 234/2018 bolo skončené uznesením z 30. septembra 2020 (právoplatným 30. septembra 2020), z ktorého vyplýva, že dedičkou po pôvodnom žalobcovi je sťažovateľka. V súlade s uvedeným výsledkom dedičského konania a skutočnosťou, že predmetom označeného konania je majetkový spor, okresný súd v zmysle § 63 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku rozhodol o pokračovaní v označenom konaní s právnou nástupkyňou zomrelého žalobcu, teda sťažovateľkou. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 28. apríla 2023. Sťažovateľke bolo doručené aj uznesenie okresného súdu vydané vyššou súdnou úradníčkou 19. apríla 2018 (vyčíslenie trov konania) a keďže proti nemu nebola podaná sťažnosť, nadobudlo 16. mája 2023 právoplatnosť.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o pokračovaní v konaní s ňou ako stranou sporu (ako právnou nástupníčkou pôvodného žalobcu), za nezákonné a porušujúce jej označené práva. Okresný súd podľa jej názoru nemal právomoc napadnuté uznesenie vydať, pretože *„ak sa o výške náhrady trov konania rozhoduje po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, nemožno aplikovať ust. § 63 CSP o pokračovaní v konaní s dedičom po tom, ako konanie vo veci samej bolo právoplatne skončené.“*

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Vzhľadom na povahu napadnutého rozhodnutia mestského súdu (pôvodne okresného súdu) a podstatu argumentácie sťažovateľky tkvejúcu v spochybňovaní jeho záveru v otázke procesného nástupníctva po pôvodnom žalobcovi (vo fáze vyčísľovania trov konania) je potrebné najskôr pripomenúť, že ústavnému súdu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo). Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú

arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

6. Ústavný súd, preskúmajúc napadnuté uznesenie, ktorého odôvodnenie v podstatnom zhrnul v rámci bodu 3 tohto uznesenia, konštatuje, že mestský súd (pôvodne okresný súd) odôvodnil svoje rozhodnutie spôsobom, ktorý napriek jeho stručnosti dostatočne objasňuje, na akých skutočnostiach založil svoj záver o pokračovaní v konaní so sťažovateľkou. Ústavný súd nezistil, že by závery sústredené v napadnutom rozhodnutí mestského súdu boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, práve naopak, vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že právo na súdnu ochranu nemôže byť porušené tým, že všeobecný súd vysloví svoj právny názor, rozhodne na jeho základe a svoje rozhodnutie náležite odôvodní (II. ÚS 77/06). Námietku o arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia preto vyhodnotil ústavný súd ako neopodstatnenú.

7. Rozhodovanie o trovách konania je akcesorické k tzv. hlavnému žalovanému nároku a je ním podmienené. V prípade, ak sa v konaní o veci samej vyskytne neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, ktorého následkom je nemožnosť pokračovať v konaní o veci samej, nemožno pripustiť možnosť pokračovania konania iba v časti týkajúcej sa jeho trov (m. m. IV. ÚS 293/2020). Použitím *argumentum a contrario* možno dospieť k záveru, že v prípade odstrániteľného nedostatku podmienky konania vo veci samej (smrť strany sporu počas konania v spore, v ktorom podľa jeho povahy je možné pokračovať s jej dedičmi spôsobom predpokladaným v § 63 ods. 1 Civilného sporového poriadku) je možné pokračovanie v konaní aj iba v časti týkajúcej sa jeho trov vrátane rozhodovania iba o ich výške. Keďže v posudzovanej veci bol predmetom konania nárok majetkovej povahy, smrť pôvodného žalobcu pri existencii právneho nástupcu (sťažovateľky) by vo veci samej predstavovala odstrániteľný nedostatok podmienky konania. Zánik právnej subjektivity smrťou žalobcu preto nebráni ani vydaniu rozhodnutia o pokračovaní v konaní so sťažovateľkou (dedičkou pôvodného žalobcu) aj len v časti týkajúcej sa trov konania. Na termín „skončenie konania“ podľa skôr označeného ustanovenia je potrebné nazerať aj v kontexte zmyslu a významu konania o výške náhrady trov konania, keďže bez rozhodnutia (aj) o tejto otázke nie je možné zabezpečiť odstránenie právnej neistoty strán (k tomu pozri uznesenie č. k. IV. ÚS 34/2021 z 26. januára 2021 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2021 pod č. 71/2021).

8. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať takú ústavnú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (z novších rozhodnutí napr. I. ÚS 418/2019, ktoré zároveň odkazuje na staršie rozhodnutia I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

9. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky ústavný súd nezistil medzi napadnutým uznesením mestského súdu (pôvodne okresného súdu) a namietaným porušením práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru takú príčinnú súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

10. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. septembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu